

ВСТУПНА КАМПАНІЯ

Лева частка людей, думаючи про ідеальне літо, одразу уявляє омріяні море, сонце й пляж. Натомість для абітурієнтів ця пора хоч і є найспекотнішою, проте асоціюється далеко не з відпочинком. У планах багатьох випускників школи — складання ЗНО, очікування результатів, подача документів плюс неабиякий неспокій. Цьогоріч, зважаючи на нововведення Міносвіти, учорашні школярі та їх батьки хвилювалися ще більше. Адже, як сказав англіканський богослов Річард Хукер, будь-яка зміна, навіть на краще, завжди пов'язана з незручностями.

Попри умову подавати заяви на денну форму навчання винятково в електронній формі, 11 липня, у перший день вступної кампанії, у читальній залі бібліотеки УжНУ було людно. Абітурієнти, які обирали «заочне» здобуття фаху, заповнювали паперові заяви. Вистачало й тих, хто не мав можливості чи не наважився зареєструватися самостійно. Допомогали заповнити анкети для участі в конкурсному відборі працівники консультаційного пункту приймальної комісії. Крім того, вступники могли порадитися в спеціально створених центрах у будівлях РДА Мукачєва, Берегова, Хуста, Тячева та у Львові. Подати заяви першими поспішали охочі вчитися на юридичному, медичному й факультеті здоров'я людини.

«Щодо абітурієнтів із-за кордону, то Ужгородський національний університет надіслав близько 200 запрошень громадянам Азії та Африки на спеціальності «Лікувальна справа», «Стоматологія», «Комп'ютерна інженерія», «Економіка підприємства», «Міжнародні економічні відносини». 11 липня особисто подав заяву юнак зі Словаччини», — зазначили у відділі, який працює з іноземними студентами.

Наступного дня ректор Володимир Смоланка, проректори Мирослава Лендєл, Ігор Король і відповідальний секретар приймальної комісії Петро Горват у залі вченої ради УжНУ звітували про початок вступної кампанії.

В.Смоланка пояснив основні зміни в Правилах прийому до вищих навчальних закладів України в 2016 році, пов'язані зі скороченням кількості випускників шкіл, відповідно зростанням конкуренції з-поміж вишів. Серед найголовніших нововведень — подання документів для вступу за результатами ЗНО на денну форму навчання тільки із заповненням електронних заяв — до 15 на 5 різних спеціальностей; замість вступу поза конкурсом і за цільовими направленнями виділені квоти (10 % від держзамовлення) для осіб, які через хворобу не склали ЗНО, дітей-сиріт, учасників АТО; постраждалим під час Чорнобильської катастрофи, Революції Гідності, інвалідам війни надали право вступати за співбесідою. «Обсяги державного замовлення порівняно з минулим роком зросли на 25 відсотків, але з коригуванням упродовж кампанії. Це означало: якщо спеціальність не популярна, конкурсний бал низький, залишаються вільні бюджетні місця, їх розподілять на інші виші. Отож безкоштовно навчатимуться абітурієнти з найкращими результатами. Тішити, що першого дня вступної кампанії до УжНУ подали заяву дівчина, яка склала ЗНО з хімії на 200 балів», — зауважив ректор.

Зі слів М.Лендєл присутні дізналися про підготовку до вступної кампанії, виконану профорієнтаційну роботу (візити до старшокласників, надіслані запрошення

медалістам області з пропозицією навчатися в найбільшому виші Закарпаття тощо). Також Мирослава Олександрівна наголосила на тому, що УжНУ співпрацює з європейськими вишами, долучився до програми Erasmus+, забезпечив доступ до платформи Web of Science, організував конкурс стартапів, упроваджує подвійні дипломи, сприяє освітньому туризму. Крім того, осучаснили навчальні плани; здобувачі фаху зможуть обирати дисципліни, навчатися англійською мовою, а іноземні студенти — українською. Ішлося й про реформування відділу сприяння працевлаштуванню випускників університету.

«Щоб удосконалити навчальний процес, придбали нові комп'ютери, до бібліотеки УжНУ, де розташували консультаційний пункт для абітурієнтів, під'єднали стабільний швидкий Інтернет. Здійснюється реконструкція місць, де живуть і відпочивають студенти: ремонтують котельню, яка обігріває гуртожитки №№ 1 — 3, модернізують спортивний майданчик перед четвертим», — розповів І.Король.

П.Горват повідомив, що 11 липня подали документи для вступу на денну форму близько 570 абітурієнтів, на заочну та до приrodничо-гуманітарного коледжу — по 100. Здобувати післядипломну освіту в УжНУ першого дня ВК виявили бажання 7 осіб.

Реєстрація на «стаціонар» винятково в електронній формі спричинила перевищення кількості користувачів сайту ЄДЕБО, і система деякий час була технічно несправною. П.Горват радив не поспішати, але й не реєструватися в останній день.

Як повідомили із Прес-служби УжНУ,

за неповні перші вісім днів вступної кампанії альма-матер отримала 10 тисяч заяв абітурієнтів, що становило 60 % минулорічного обсягу охочих навчатися. Тим часом 20 липня ВК завершилася для тих, хто вступав за співбесідою й проходив випробування через творчий конкурс. 22 липня на черговому засіданні Приймальної комісії УжНУ П.Горват повідомив, що в університеті фактично зафіксовано рекордну кількість абітурієнтів — уже понад 18 000. Далі цей показник іще зріс. За інформацією Прес-служби УжНУ, на 18.00 25 липня було зареєстровано майже 19,7 тис. заяв. Зокрема, на денну форму навчання подали документи більш ніж 15,5 тисяч абітурієнтів, а заочну обрали понад 4 тисячі вступників. Лідерами залишалися медичний, факультет суспільних наук та юридичний. Кожен із зазначених підрозділів уже мав більше тисячі заяв. Наблизилися до цієї позначки факультети міжнародної політики, менеджменту та бізнесу, іноземної філології та філологічний. В.Смоланка повідомив, що за критерієм популярності серед абітурієнтів на майже фініші вступної кампанії УжНУ входить до першої п'ятнадцятки вишів України.

Остаточню ж про результати зарахування стане відомо в серпні. Тоді й загалом буде підбито підсумки вступної кампанії. Поки ж залишається тільки побажати абітурієнтам не помилитися з вибором, а вишу обрати достойних студентів!

Ольга БРАЙЛЯН,
«Погляд».

Фото: Олесь МАТІЙ

На відміну від вступної кампанії 2015 року (див. фото), цьогорічна, щодо подання заяв, стала «електронною»

ПРОГРЕСУЄМО

УЖНУ в п'ятнадцятці міжнародного рейтингу ARES-2016...

Європейська науково-промислова палата, котра об'єднує роботодавців Західної та Східної Європи, склала рейтинг ARES-2016, який оцінює здатність вишів забезпечити студентів необхідними знаннями, організовувати наукові дослідження, а також можливість активно взаємодіяти з майбутніми роботодавцями.

У рейтингу українських вищих освітніх закладів, що містить 61 найкращий виш, Ужгородський національний університет посів тринадцяту позицію й знаходиться поряд із Національним університетом «Львівська політехніка» та Національним гірничим університетом. УЖНУ віднесли до категорії

«В», яка уособлює надійну якість викладання, наукову діяльність та затребуваність випускників роботодавцями (Good quality performance).

Складаючи рейтинг, оцінювали такі показники: забезпечення якості викладання, наявність стратегічного управління вишем, існування правил, спрямованих на поліпшення якості освіти, регулярна оцінка та корекція методів навчання, здійснення моніторингу педагогічних підходів, досягнення викладачів університету в освітній та науковій діяльності в 2015 р. (наприклад, запрошення для участі в міжнародній конференції або організація національних / міжнародних форумів), кількість симпозіумів, у яких торік брали участь працівники університету, перелік зарубіжних ВНЗ,

із котрими УЖНУ співпрацював із наукових або освітніх програм, співвідношення між кількістю студентів і викладачів (повних ставок), між кількістю публікацій у наукових журналах у 2015 р. і числом наставників (повних ставок), кількість викладачів з ученими ступенями до кількості ставок педагогів, наявність програми з розвитку взаємин випускників із потенційними роботодавцями.

Очолили українську частину рейтингу Київський національний університет ім. Тараса Шевченка, Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут» і Таврійський національний університет ім. В.Вернадського.

**За інформацією
Прес-служби УжНУ.**

ЗАРОБІТОК ПЛЮС

Навчаючись, працюємо

За сучасних непростих економічних умов чимало студентів намагаються підзаробити. Хтось знаходить щастя в професійній сфері й у такий спосіб прагне здобути додаткові навички та знання, а комусь це важко зробити, тому просто шукає можливості отримати хоч якісь гроші.

Як свідчить практика, проблему працевлаштування допомагають вирішувати здебільшого батьки, родичі загалом, дорослі знайомі та друзі-ровесники. При тому останні найчастіше від інших сприяють у пошуку роботи: ті, хто вже трудиться, залучають своїх однокурсників.

Галузі діяльності, у яких юнаки й дівчата можуть отримати прибуток, надзвичайно різноманітні. Більшість (50 % опитаних)

знайшли себе у сфері обслуговування, інші — у бюджетній, деякі працюють у торгівлі. Для кожного важливо те, що із грішми студенти здобувають і важливий досвід: професійний, життєвий, комунікативний.

Стосовно графіку роботи, то працювати зранку до вечора (в основному це влітку) для молоді не проблема. Є й такі, хто трудиться навіть не заради грошей, а на перспективу. Особливо сказане стосується інтернет-пропозицій, які дозволяють розкрити себе в програмуванні, написанні матеріалів, модеруванні сайтів, проведенні опитувань тощо.

Підпрацьовувати чи ні — особисто вирішує кожен. Головне, щоб у разі прийняття позитивного рішення це не заважало процесу навчання й дуже добре, коли сприяє фаховому зростанню.

Анастасія ШУТ,
студентка відділення журналістики.

Дипломи своїм випускникам вручили й у підрозділі післядипломної освіти. Цьогоріч, зокрема, названий факультет підготував 125 фахівців із другою вищою освітою, близько ста інтернів, майже півтора десятка магістрів медицини.

КОНФЕРЕНЦІЇ

На Другу світову – з нового ракурсу

Узали вченої ради УжНУ історики України й Словаччини представили розвідки та обговорили становище зазначених держав на початку Другої світової війни. Організатори заходу — НАН України, Інститут історії та Національна спілка краєзнавців України, Комісія істориків України і Словаччини, Ужгородський національний університет.

На відкриття міжнародної наукової конференції «Україна і Словаччина на початку Другої світової війни: міфи, реалії, пам'ять», яку розпочав член-кореспондент НАНУ С.Віднянський, завітали генеральний консул Словачкої Республіки в Ужгороді Я.Буріанова, проректор із науково-педагогічної роботи УжНУ М.Лендзель, декан історичного факультету УжНУ В.Феніч, заступник директора Інституту історії НАН України, співголова Комісії істориків України і Словаччини Г.Боряк, науковий співробітник Інституту суспільних наук Центру суспільних і психологічних наук САН, співголова Комісії істориків України і Словаччини М.Гайдош, завідувач кафедри КНЕУ ім. В.Гетьмана С.Аржевітин та інші. Я.Буріанова, зокрема,

...і в першій «консолідованій» двадцятці

Початок липня приніс приємну новину — у Консолідованому рейтингу вишів України Ужгородський національний університет за підсумками минулого навчального року піднявся з 30—31 на 17—18 місця з-поміж 269 вищих навчальних закладів. Уже торік наш заклад поліпшив показники, однак такий стрімкий та успішний поступ відбувається вперше, особливо з урахуванням високого рівня конкуренції саме серед кращих вишів.

— Безумовно, це заслуга щоденної роботи колективу Ужгородського національного університету, адже консолідований рейтинг формується на основі трьох найвідоміших рейтингів (Scopus, Webometrics та «Топ-200 Україна»), які відображають різноманітні аспекти діяльності вищих навчальних

закладів: навчальну роботу, наукові досягнення, відкритість управління, змістовну та інформаційну активність тощо, — зазначив ректор альма-матер, професор Володимир Смоланка. — Кожен працівник нашої альма-матер зробив свій внесок для досягнення високого результату, за що хочу всім сердечно подякувати. Мати такі успіхи за умов жорсткої конкуренції на ринку освіти непросто, адже інші виші теж прагнуть максимально поліпшити свої показники. І тим вагоміший наш здобуток.

Динаміка стрімкого сходження УжНУ справді є особливо приємною: протягом останніх двох років «подолано» 24 сходинки вгору — із 41 (2014 р.) на 17 місце. І це притому, що впродовж попередніх 7 років рейтинг університету посідав місця з 41 по 44. Це ще раз підтверджує думку: наш ВНЗ правильно позиціонує себе як найдинамічніший виш України.

За інформацією Центру зв'язків із громадськістю УжНУ.

ІННОВАЦІЇ

«Скасовано» спеціалістів

Як повідомляє intermarium.com.ua з покликанням на «24 канал», цього року ВНЗ набирають студентів на рівень спеціалістів востаннє.

Відтепер в Україні діятимуть п'ять освітньо-кваліфікаційних рівнів: «молодший бакалавр», «бакалавр», «магістр», «доктор філософії» та «доктор наук». Відтак отримання диплома бакалавра вже означатиме здобуття повної вищої освіти. Зникає поняття «кандидат наук».

Усі, хто захистили дисертацію, стануть докторами філософії. Нинішні кандидати наук за власним бажанням зможуть отримати диплом доктора філософії.

Раніше отриманий диплом спеціаліста прирівнюється до диплома магістра, незважаючи на напис «спеціаліст» у документі.

Експерти переконані, що завдяки реформі вдасться відійти від радянської класифікації й перейти до європейських стандартів.

є І.Ліхтей (член Комісії істориків України і Словаччини, один з організаторів форуму).

У рамках зустрічі директор Інституту історії Пряшівського університету Л.Гарбульова презентувала збірник наукових праць з історії Закарпаття, а також відбулося засідання Комісії істориків України й Словаччини за темою: «Актуальні проблеми та нові міфи в сучасній українській і словацькій історіографії. Перспективи наукових досліджень та міжнародної співпраці». Дослідники обговорили давні та сучасні способи взаємодії словацького й українського народів, роль Закарпаття в міжнародних відносинах і зовнішній політиці держав Карпатського регіону в ХХ ст., ухвалили план роботи на 2016 — 2018 рр.

«Знаменно, що конференція стосовно українсько-словацьких взаємин відбулася в Ужгороді, адже тут — один із визначних центрів дослідження історії цієї проблеми. Наші народи не мали конфліктних зіткнень, тому як представники двох партнерських історичних спільнот, члени Комісії істориків України та Словаччини мають унікальну можливість поновому глянути на початок Другої світової війни, знайти відповіді на болючі питання», — зауважила М.Лендзель.

Ольга БРАЙЛЯН,
«Погляд».

Даним об'єктом

• МІЖНАРОДНА СПІВПРАЦЯ •

УЖНУ підписав Меморандум про розуміння між учасниками об'єднання університетів і дослідних установ України, Угорщини, Польщі, Румунії, Словаччини, Чехії під назвою «Геоінформаційні технології». Планується координація дій для досягнення світового рівня в основних сферах розвитку геоінформаційних технологій із метою підтримки сталого розвитку та підготовки висококваліфікованих кадрів для наукових та освітніх центрів.

Ужгородський національний університет уклав угоду про співпрацю з Батумським національним університетом імені Шота Руставелі (Грузія). Представляли іноземний виш професори Паата Арошідзе та Рамін Тшиналідзе. Вони зустрілися з ректором Володимиром Смоланкою, а також із проректорами Олександром Рогачем і Мирославою Лендзель.

Представники Ужгородської міськради та біологічного факультету нашого університету здійснили візит до словацького міста Гуменне, де домовилися реалізувати транскордонний проект із облаштування «Підзамкового парку» в Ужгороді. Кошти на втілення задуму братимуть із фондів Євросоюзу та програм добросусідства.

ОБГОВОРЕННЯ • Очільник кафедри міжнародного права УжНУ Г.Динис і в. о. завідувача кафедри міжнародного приватного права, правосуддя та адвокатури М.Мендзул узяли участь у круглому столі за темою «Викладання Європейської конвенції з прав людини (ЄКПЛ) та практики Європейського суду з прав людини (ЄСПЛ) в Україні». Захід організувала ОБСЄ на базі Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

УГОДИ • Спільно з Донецьким національним університетом імені Василя Стуса (Вінниця) затверджено магістерську сертифіковану освітню програму «Публічна політика та адміністрування». Викладатимуть студентам політологи обох навчальних закладів.

ПРЕЗЕНТАЦІЇ • В ужгородському видавництві «Гржда» молодий закарпатський письменник, колишній студент УжНУ Олександр Турнянський представив автобіографічний роман про формування власної особистості й становлення незалежності України під назвою «Дикие дети. Хроники 10-го сада».

ВИДАННЯ • Вийшов друком перший із трьох томів книги Йосипа Турака та Юрія Яцини «Документальна історія лікарні імені Андрія Новака». Читачі можуть довідатися про становлення й розвиток значного медичного закладу, біографію його фундатора.

ЛІТНЯ ПРАКТИКА • У липні студенти УжНУ традиційно підкріплюють отримані впродовж навчання теоретичні знання практичними навичками. Так, філологи-україністи виїхали в село Рокосово, що на Хустщині, і дізналися чимало нового про місцеві традиції та фольклор. Історики, своєю чергою, відвідали Державний архів Закарпатської області, меморіальні будинки-музеї імені Ф.Манайла й А.Коцьки, Закарпатський обласний художній музей імені Й.Бокшая, а також музейний підрозділ Управління СБУ в Закарпатській області, де ознайомилися не лише з експонатами, а й специфікою роботи відповідних установ.

Ольга БРАЙЛЯН,
«Погляд».

TET-A-TET

Володимир СМОЛАНКА: «Колектив УжНУ й надалі докладатиме зусиль, аби його випускники впродовж усього життя з гордістю декларували, що виш сповна розкрив їхні таланти»

Багато хто схильний бувати, що липень в університетах — пора суцільних канікул, відпусток і відпочинку. І глибоко помиляється, бо ще не встигли студентські аудиторії «розрядитися» від напруги після захисту дипломних робіт та випускних іспитів, як настав період вступної кампанії. Про попередні підсумки минулого навчального року й особливості цьогогорічного вступу — у розмові з ректором Ужгородського національного університету, доктором медичних наук, професором Володимиром СМОЛАНКОЮ.

— Пане Володимире, чим минулий навчальний рік в УжНУ відрізнявся від попередніх?

— Університет масштабно відзначив своє 70-річчя. У рамках цього свята студенти здійснили наймасовіший похід на Говерлу, удалося організувати численні наукові конференції, флешмоб, концерти, міжфакультетські змагання з приготування бограчу, висадити сакурову алею. Було влаштовано урочисте засідання вченої ради, на яке приїхала рекордна кількість гостей із багатьох країн світу, що свідчить про зростання авторитету УжНУ.

Рік минув і під знаком продовження імплементації Закону України «Про вищу освіту». Суть закладених у ньому змін полягає в створенні найсприятливіших умов для функціонування вищих навчальних закладів на засадах їхньої автономії та поєднання освітнього процесу з наукою та виробництвом. Наша ж мета — підготовка конкурентоспроможних у світі фахівців, вільних, амбітних, мотивованих молодих людей. Саме тому впродовж минулого навчального року ми системно працювали над тим, аби перейти на нові спеціальності, і тепер маємо можливість готувати бакалаврів із 65 дисциплін. Ліцензовано також аспірантуру із 16 спеціальностей на 350 місць.

Інший напрямок — зменшення навчально-аудиторного навантаження викладачів, що потребувало внесення змін до відповідних програм. Якщо раніше середнє навантаження становило понад 800 годин, то нині — не перевищує 600. Отож наставники мають більше часу, щоб займатися науковою й методичною роботою, підвищувати власний фаховий рівень, а студенти — більше працювати самостійно, оскільки питання якості знань жодним чином не скасовується. Відповідно до європейських стандартів та вимог чинного законодавства, здійснено перехід на нові магістерські програми з продовженням терміну навчання від одного до півтора—двох навчальних років та розширенням переліку навчальних дисциплін, які пропонують юнакам і дівчатам на вибір; засновано кафедру військової підготовки, для студентів створено умови отримання звання офіцерів запасу.

Оскільки УжНУ позиціонує себе як міжнародний університет, де вже навчається понад 450 студентів із 16 країн світу, минулого навчального року ми активно розвивали міжнародну співпрацю, вступивши до двох авторитетних міжнародних організацій — «Європейської асоціації університетів» та «Асоціації ректорів Дунайського регіону». Це зроблено для полегшення наукових зв'язків, академічної мобільності, отримання міжнародних грантів. У підсумку 70 наших студентів уже проходять семестрове навчання в університетах Польщі, Угорщини, Словаччини, Румунії, Італії та Литви. Загалом упродовж року підписано 12 нових білатеральних угод, зокрема з Карловим університетом (Прага), університетами міст Пардубіце (Чехія), Порту (Португалія), Ора-

дея (Румунія), Нові Сад (Сербія), Латвійським університетом (Рига) та Литовським університетом наук про здоров'я, Ниредьгазьким коледжем (Угорщина), факультетом фізики, математики та інформатики університету ім. Я. Коменського (Братислава), греко-католицьким теологічним факультетом Пряшівського університету (Словаччина). Зазначений напрямок роботи й надалі будемо розвивати, адже географічне розташування, європейська ментальність наших земляків та зацікавленість партнерів спонукають поглиблювати співпрацю.

Ще один фактор — фінансова діяльність. Ми докладали зусиль для збільшення надходжень, особливо до спеціального фонду, оскільки коштів для розвитку вишу та поліпшення побутових умов студентів достатньо не буває... Поступлення до спецфонду в 2015 році порівняно з 2013-им зросли в 1,5 рази й становили 96 млн грн. Цьогоріч на основі конкурсної процедури вперше розмістили частину вільних коштів, отриманих за надання платних послуг, під високий відсоток (21 % річних) на депозитному рахунку державного банку. Отриманий прибуток уже склав більше мільйона гривень. Значну частину зазначеної суми спрямували як надбавку до заробітної плати понад 100 викладачам, котрі були найкращими за даними рейтингу, що відображає їх науково-педагогічну діяльність. Особливо стимулюємо науковців за статті у фахових журналах, облікованих у базі Scopus, що підтримує рейтинг університету та сприяє нашому міжнародному визнанню.

Цьогоріч уперше почали проводити державні закупівлі за електронною системою публічних закупівель Prozorro. Така інформація абсолютно відкрита, у нас немає жодних секретів. Також уперше за багато років здійснили капітальні ремонти гуртожитків і будемо цю роботу продовжувати, щоб забезпечити студентам не тільки якісні освітні послуги, а й достойні умови проживання та відпочинку.

— Як готувалися в УжНУ до цьогогорічної вступної кампанії?

— Вона розпочалася 11 липня. На перебіг суттєво вплинули два фактори. Перший — посилення конкуренції між вишами, зокрема й іноземними, які дедалі активніше змагаються за українських студентів. Другий — поглиблення несприятливої демографічної ситуації в державі, яка призвела до зменшення числа випускників шкіл і сягнула критичного мінімуму. У 2004 році наші ЗОШ закінчило 526 тисяч дітей, у 2012-му — 329 тисяч, а минулого — 230 тисяч. 2016 року в Україні виявилось 210 тисяч випускників. Звісно, невтішна картина позначається на кількості абітурієнтів, зменшується й кількість місць державного замовлення. Аналізуючи сайти різних університетів, звернув увагу на те, що майже всі залишають інформацію про кількість студентів дво-трирічної давнини. Це, на мій погляд, пов'язано з тим, що значна частина вишів утратила до 30—40% кількості здобувачів фаху. На щастя, такі дані не стосуються нас. Однак названі фактори вимагають проведення низки заходів, спрямованих на підвищення привабливості університету, що ми й намагалися робити.

Що ж до вступної кампанії, то всі необхідні відомості розмі-

щені на офіційному сайті УжНУ www.uzhnu.edu.ua, і абітурієнти мають змогу проглянути й проаналізувати все, що їх цікавить. Зокрема, можна знайти вичерпну інформацію про факультети та інші навчально-наукові підрозділи університету, спеціальності, умови навчання та наукової роботи, студентської творчості, практику, багатовимірне позааудиторне життя молоді й умови проживання, правила прийому документів та зарахування.

Для зручності вступників ми започаткували подачу консультативної інформації про правила прийому документів у відеоформаті. Крім того, кожен факультет має окремий розділ на сайті, що також допоможе отримати необхідну інформацію про ту чи іншу спеціальність, організацію навчання й студентського дозвілля. Чимало цікавого й корисного можна почерпнути із сайту університетського Медіа-центру. Отож абітурієнти мали змогу ознайомитися з поданою інформацією та аналізувати її, а в разі потреби — отримати особисту консультацію, допомогу в заповненні електронних заяв вступника в приймальний комісії УжНУ на вул. Університетській, 14. Для зручності абітурієнтів було створено консультативний центр за вказаною адресою. Наші консультанти працюють і в багатьох районних центрах Закарпаття (їхні адреси — також на вищевказаному сайті). Наголошую, що вступники могли подати безпосередньо в приймальну комісію як паперові заяви, так і електронні.

— У чому, на Ваш погляд, переваги УжНУ над іншими вишами України?

— Як на мене, є принаймні два фактори, які істотно вирізняють наш виш. Перший — вигідне географічне розташування. Зв'язки з європейськими університетами-партнерами не лише організаційно стабільні, а й зручні в сенсі комунікації. Успішно реалізуємо програми подвійних дипломів та безкоштовного по-

пояснюється тим, що наші факультети, які готують таких фахівців, інтегровані в структуру класичного університету й саме тому випускники УжНУ вигідно вирізняються з-поміж колег із вузькоспеціалізованих вишів.

Стабільно утримується високий попит щодо навчання за спеціальностями, пов'язаними з галузями знань «Право» («Право», «Міжнародне право»), «Соціальні та поведінкові науки» («Економіка», «Політологія», «Міжнародні відносини та регіональні студії», «Міжнародні економічні відносини», «Психологія», «Соціологія»), «Управління та адміністрування» («Фінанси та банківська справа», «Облік та оподаткування», «Менеджмент», «Маркетинг», «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»), а також «Сфери обслуговування» («Туризм та «Готельно-ресторанна справа»). Останнім часом зростає популярність факультетів, пов'язаних з інформаційними технологіями та інженерією; це відображення загальноосвітнього тренду. Таких фахівців готуємо на різних факультетах (інженерно-технічному, інформаційних технологій, фізичному). Популярні гуманітарні науки, журналістика, природничі науки (хімія, екологія, фізика, прикладна фізика та наноматеріали, науки про Землю), математика, біологія та аграрні спеціальності. Надзвичайно цікавою є доповнена галузь знань «Освіта», яка, зокрема, включає середню освіту з різними предметними спеціалізаціями, фізичну культуру і спорт, спеціальну освіту. Адже саме реформи середньої освіти особливо увагу приділяє міністерство. Загалом навіть важко просто перерахувати всі спеціальності, які є змога здобути в нашому університеті.

Коли ж маємо на увазі альма-матер, не потрібно забувати про привабливість нашого міста й краю, їхню європейськість, можливість безпосередньо контактувати із сусідами-європейцями. Водночас і життя Закарпаття значною мірою визначається діяльністю УжНУ, який за результатами нового консолідованого рейтингу вищих навчальних закладів України знову за рік показав безпрецедентну динаміку прогресу, посівши 17 місце серед 269 вишів країни.

— На завершення Ваші побажання вступникам.

— Сьогодні перед молодими людьми відкриваються справді широкі можливості для розвитку своїх здібностей. Бажаю кожному абітурієнтові зробити правильний вибір, здійснити свої плани та реалізувати мрії, обрати достойний вищий навчальний заклад, який гарантує високий рівень здобутих знань, створить умови для наукової роботи та багатогранного дозвілля. Колектив УжНУ й надалі докладатиме зусиль, аби його випускники впродовж усього життя з гордістю декларували, що виш сповна розкрив їхні таланти

Розмовляв
Василь ІЛЬНИЦЬКИЙ,
Центр зв'язків із громадськістю
УжНУ.

УКРАЇНА НАДЗВИЧАЙНА

Україна посідає четверте місце у світі за кількістю громадян із вищою освітою. Населення нашої держави належить до найбільш освіченого, а кількість людей із вищою освітою з розрахунку на одну особу вища за середньоєвропейський рівень.

Джерело: vsviti.com.ua/2013/09/ukrajina-nadzvychajna

ОСОБЛИВИЙ ДЕНЬ

Філологічними стаємо випускниками...

Вручення дипломів бакалаврам та спеціалістам відділень української, російської, словацької мов та літератур і журналістики відбулося й на філологічному факультеті. Кількість випускників цього року становила 186 осіб.

Свято розпочалося виконанням державного гімну. Після

цього декан Галина Шумицька привітала «іменинників»: «Дякую тим, хто добре вчився й брав активну участь у житті факультету. Дякую вам за ідеї й за добрі справи... Бакалаври, бажаю вам успішного переходу на вищий рівень. Спеціалісти, вам так часто хотілося самим вирішувати! Від сьогодні ви можете це робити, але бажаю насамперед діяти професійно, якісно. Бережіть себе та дбайте про інших. У добру путь!»

Проректор із науково-педагогічної роботи Володимир Фекета, своєю чергою, наголосив: «Дорогі випускники, ви отримаєте дипломи УжНУ, які мають авторитет і в Україні, і за кордоном. Нашій державі потрібні ваші світлі голови та гарячі серця, тому сподіваюся, що гідно представлятимете знання, здобуті в рідній альма-матер, і гордитиметеся тим, що закінчили Ужгородський національний університет. Міцного здоров'я, мирного неба та в добру путь!»

Прекрасною грою привітав випускників саксофоніст Григорій Чепура.

Доцент кафедри української мови Наталія Венжинович звернулася з такими словами: «Пам'ятайте наш університет, факультет, кафедру. Ми намагалися посіяти зерно добра у ваших душах. Робіть усе, щоб стало краще жити в рідній Україні, бо це тепер залежить від вас — молодого покоління».

До привітання долучилася й

мама однієї з випускниць, відомої ужгородської журналістки й поетеси Ірина Гармасій: «Любіть свою професію, яку обрали, любіть свою країну, мову. Не забувайте дякувати батькам, викладачам. Не бійтеся вдосконалюватися».

Винуватці свята виконали «Gaudeamus», також у відеозверненні випускник Василь Третьак подякував викладачам за роботу. Усі присутні мали змогу переглянути найяскравіші моменти студентського життя у фотопрезентації.

Своїми враженнями поділилася випускниця відділення журналістики Марія Турянця: «Не віриться, що я вже бакалавр, адже час дуже швидко пролетів. Ніби ще вчора вступала на перший курс, а невдовзі готуватимуся до магістратури. Диплом — лише підтвердження чотирьох років життя».

А ось Юлія Варга з українського відділення зауважила: «Це дійсно радісний і водночас хвилюючий день для нас, бо шлях до отримання диплома був тернистим. У моменти вручення не раз виступали сльози. Хочеться казати слово «дякую» всім і кожному, хто так чи інакше впливав на мою долю впродовж чотирьох років. Удячна університету за друзів, яких з упевненістю називаю найкращими, за викладачів, котрі дали нам неоціненний багаж знань, за найкращу академічну наставницю Наталію Федорівну Венжинович. Також хочеться низько поклонитися батькам за те, що завжди вболівали та підтримували».

Дипломи вручали проректор В. Фекета, декан Г. Шумицька й завідувачі кафедр. Потім лунали слова вдячності та привітань і об'єктиви фотоапаратів фіксували радісні моменти. Хай же щастить нашим філологам та журналістам, хай яскравою буде їхня подальша життєва дорога!

Марія ЗЕЛІНСЬКА,

студентка відділення журналістики.

Доцент кафедри української мови Наталія ВЕНЖИНОВИЧ зі своїми випускниками

У РЕТРОСПЕКТИВІ

Санаторій-профілакторій «Скалка», що знаходиться в селі Кам'яниця Ужгородського району, залишив хороший відбиток у пам'яті багатьох вихованців УжНУ. Адже ще за радянських часів це була основна база студентського відпочинку, де молоді могли оздоровитися, знайти нових друзів, ближче поспілкуватися з одногруппниками.

Нерідко «Скалка» приймала міжнародні делегації. З'їжджали сюди з усього Союзу. Часто це були гості, які брали участь в організованих конференціях; спортсмени,

котрі долучалися до змагань, улаштовували навчально-оздоровчі й тренувальні збори. Цікаво дізнатися, хто доклав рук до будівництва цього дива-табору.

Ось як згадує інвалід війни, полковник у відставці, начальник охорони університету І. Ніколаєв: «Чимало молоді вважає, що всі ці нові корпуси вишу, чудові аудиторії, лабораторії, спорткомплекс були вічно. А це ж самовіддана праця багатьох поколінь студентів, викладачів, трудівників господарських підрозділів. Я понад 30 років працював в університеті. За моєї безпосередньої участі будувалися студентські гуртожитки № 3, 4, 5, лабораторно-навчальний комплекс, база відпочинку «Скалка». Розповім коротко про

спорудження останньої, бо мав до неї пряме відношення. Почали будівництво в 1963 році. Першими прийшли на будмайданчик студенти других—третьох курсів істфаку. До речі, не було й назви табору. Після палких суперечок його назвали «Скалкою» (пропозиція активного учасника будівництва В. Русина). Спочатку й не уявляли, скільки турбот принесе нам робота. Де дістати бульдозери, будматеріали, як організувати харчування, котрі об'єкти споруджувати першими?.. Запитань виникало безліч. Вирішили розпочати з головного корпусу, ідальні.

Тодішній ректор Дмитро Чепур пройшовся будмайданчиком, ткнув палицю в землю й сказав: «Тут буде ідальня!» Присутній

при розмові житель із села Ворочева заперечив: весною й восени може zalивати водою. Почалися дискусії... Я був начальником будбригади. Стільки питань довелось вирішувати: де дістати цемент, цеглу, опалубку, де знайти транспорт, вантажників?! Стільки витратили енергії, щоб усе владнати! Найбільше виручали студенти. Пригадую, одного недільного дня тодішній декан математичного факультету Василь Немеш привів на подвір'я цегельного заводу 200 добровольців, щоб завантажити 15 самоскидів. І все — уручну! А як непросто доводилося перебиратися через Уж, скільки сил забрало спорудження моста, на місці зведення якого активно працювали біологи на чолі з викладачем Вайдою.

Поступово «Скалка» розбудовувалася, ставала на ноги. У сімдесятих роках з'явилися перші будиночки для відпочивальників. Чимало зусиль становленню табору віддали представники навчальних майстерень Осипенко, проректор з АГЧ Белоусов, його помічник Глазов та інші. І зрозуміло, пальму першості в будівництві слід віддати тодішньому ректорові Чепуру — людині принциповій, вимогливій і водночас турботливій як до студентів, так і до викладачів. Усе це кажу для того, щоб нові покоління студентів, котрі приходять навчатися, не забували про своїх попередників, цінували їх працю, примножували трудову славу всього колективу».

Наразі «Скалка» знову функціонує, і вже чимало спудеїв згадуватимуть табір тільки позитивно!

Ірина БАЛОГ,

бакалавр відділення журналістики.

«Скалка» об'єднує!

Фото ЕЛІЗАВЕТИ ЗЕЛЕНЮК

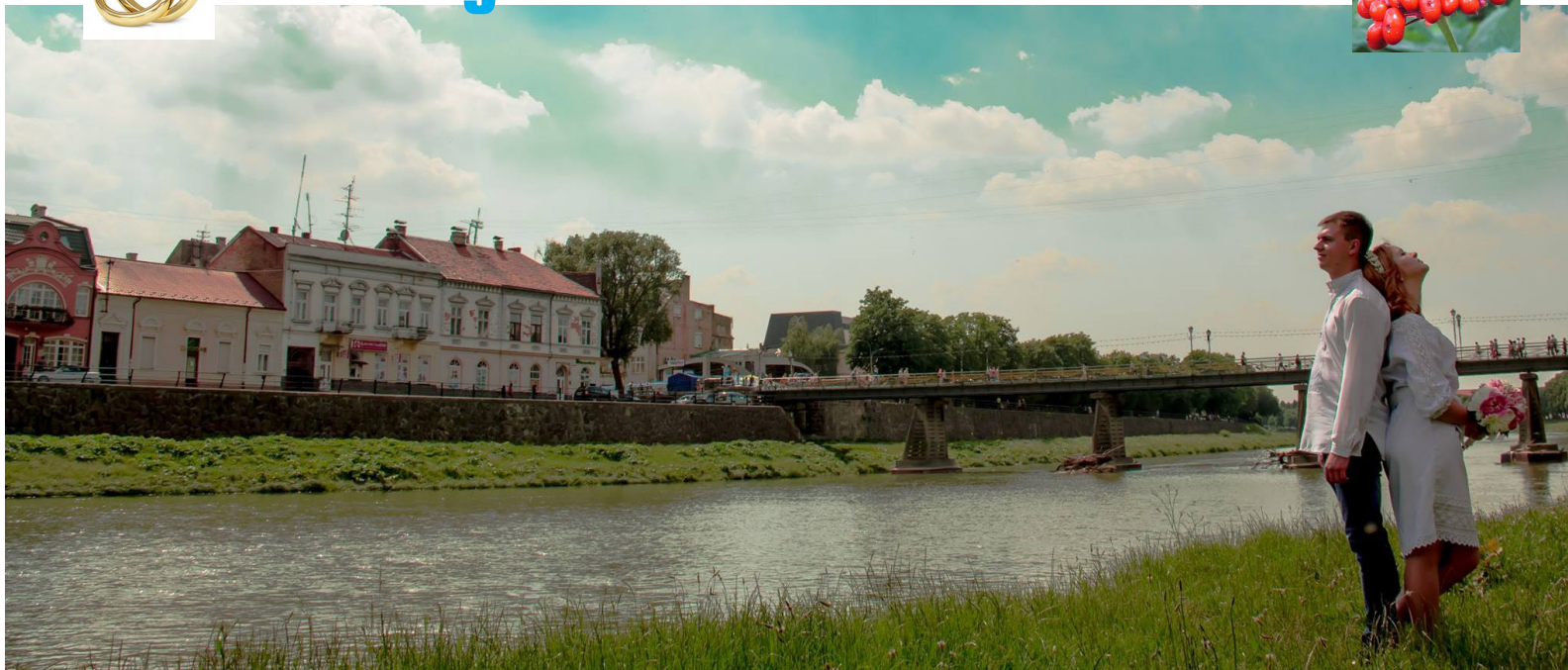
ВЕСІЛЬНІ ТРАДИЦІЇ

У пошуках свого женьшеню...

«Чис весілля, того й музики», «дівка на порі — женихи у дворі», «бери жінку в одній льолі, аби була до любові»... Про шлюб сказано й написано чимало. Пригадати хоч би історичну повість «Роксолія» О.Назарука, яка розпочинається тим, що львівський купець Дропан їде до Рогатина одружувати сина, чи ж «Марусю» Григорія Квітки-Основ'яненка, де після знайомства з Наумом Дротом та його донькою читач поринає у світ весілля, завдяки котрому головна героїня, будучи дружкою, знаходить і власне щастя. А що вже казати про кількість написаних поезій... До речі, серед пріоритетів сучасних українців — любовні романи. Здається, у художній літературі темою одруження хоч греблю гати.

Марія ТУРЯНИЦЯ, бакалавр відділення журналістики: «Для мене шлюб — початок нового життя»

Якщо абстрагуватися від мистецтва слова й роздумами перенестися до нашої альма-матер, то однією зі стежок вийдемо на тему весілля. По-перше, студентські роки — чи не найкращий період знайти своє кохання. По-друге, липень — найгарячіша пора одружень: сприятлива погода, легше підібрати кольористику, майже відсутні християнські пости, а ще названий літній місяць, уважають, за умови поєднання долі під його знаком, таврує на все життя приємні спогади (є спеціальний весільний календар). І по-третє, розмови про шлюб — найпопулярніші як у родинних дискусіях, так і за чашкою кави з друзями.

Ай-трекінги, мотоцикли на воді, водневі безпілотники, роботикур'єри та інші новітні технології заповнили настільки, що ми забули про традиції, зокрема й стосовно одруження. Зізнаюся: і сама була не надто обізнаною з весільними обрядами. Дещо бачила в телепрограмах, щось розповідали прабабушки, та лівову частку сформованих уявлень про святкування все ж становлять власні спостереження, висновок яких можна вмістити в одне речення: нині шлюб асоціюється в більшості з РАЦСом та скромним відзначенням створення

нової сім'ї в колі друзів і найрідніших. Очевидно, це пов'язано із впливом нестабільної економічної складової та прагненням до мінімалізму, європейськості. А ще кілька десятиріч тому про традиції говорили (притому їх сумлінно дотримувалися!) стільки, що можна списати не одні блокноти в ручку...

Суботнього ранку під вікнами будинку збиралися троїсті музики. У ролі хазяїна виступав староста¹, який розпочинав весілля християнським вітанням:

— Слава Ісусу Христу!

— Слава навіки Богу! — відповідали музиканти.

— Чи готові ви розпочинати свято?

— Готові, через це сьогодні й зібралися.

— Тоді насамперед просимо Бога, аби благословив нинішнє весілля (тричі повторює — прим. авт.). А тепер запрошуємо до хати!

Сьогодні в більшості випадків нареченій допомагають одягати сукню й інші прикраси подружки-свідки. Якщо знову думками повернутися до весілля, яке грали півсотні років тому, то постає обряд убирання дівчини, який ховав свої таємниці... Коли гості входять до хати, наречена приколює тамаді бутоньєрку, що свідчить про початок

ще однієї частини весілля — покладання фати. Під звуки троїстих мати винуватиці свята заносить у розфарбованій посудині, закритій вишиваним рушником, названий головний убір та інші бутоньєрки, ставить на стіл. Стихає музика. Навколо «вишиковуються» дружки, котрих іще називають помічницями на святі, надаючи їм роль, подібну до заступників керівників.

Староста звертається до неньки від імені дівчини:

— Матусю, якщо колись зробила щось погане чи не послухала, вибачте. І благословіть мою корону² (тричі повторює — прим. авт.).

Мама, своєю чергою, повинна тричі поцілувати фату, у такий спосіб благословляючи доньку на щасливий шлюб.

Дозволю собі невеличкий відступ... Неодноразово чула думки на кшталт: «Для чого нам традиції?», «це просто міф», «хтось придумав, а я маю дотримуватися?»... Можливо, раціональне зерно є й у цих поглядах, однак виникає питання: чому раніше, коли люди як зіницю ока шанували звичаї, кількість розлучень була мінімальною порівняно з нинішніми реаліями. «За даними Держкомстату, на 295 тисяч укладених шлюбів в Україні припадає 130,7 тисячі розлучень. Тобто розлучається 44,3 % подружніх пар. А якщо взяти до уваги цивільні шлюби, які також розпадаються, то рівень розлучень в Україні, за даними фахівців, сягає 61 %. Тобто розпадається більш як половина пар! Це найвищий показник у Європі, за даними Євростату» (Мороз М. Україна — на першому місці в Європі за кількістю розлучень // Експрес. — 23.08.15. — express.ua/main). Вірити традиціям чи краще їх проігнорувати — хай кожен вирішує за покликом серця.

Повертаючись до благословення матері на весіллі... Аналогічний обряд виконують тато, хресні батьки, брати, сестри, бабусі, дідусі. Тамада від імені нареченої просить у всіх родичів і друзів прощення й благословення на щасливе подружнє життя. Відтак танцює з молодого, приспівуючи:

Святий Боже, святий
кріпкий, святий Миколаю!
Благослови перший танець,
що го й починаю.
Благослови перший танець
та осе весілля,
Би ся мали молодята, як
свята неділя.

У танок стають гості й рухаються в ритм цих же мелодій та слів. Далі всіх кличуть до весільного столу.

«Узагалі родичів, друзів запрошували на 9.00. Вони обов'язково мали бути присутніми на обрядах, що тривали до обіду. Такий був звичай. Ажде траплялося, що за молодого доводилося йти в сусіднє село, а це також забирало час, — згадує Василь Гаринець, котрий свого часу грав у складі троїстих музик. — Коли наречений прибував до воріт коханої, на нього чекав сюрприз — замість дівчини виводили переодягну... бабусю. Потім

тривали торги. І тільки тоді староста виходив зі справжньою нареченою. Ще панувала традиція так званого «перетягування»: молодий за допомогою друзів мав перетягнути за руки майбутню дружину на свій бік. Його перемога означала головування в сім'ї. Відтак усі збиралися до РАЦСу».

Звичай народжуються, утверджуються, модифікуються й кануть у лету. Нині багато пар не бажають вінчатися. Для одних це данина моді, для інших — певна неготовність перед Богом об'єднати душі, для когось — невизначеність, нав'язана історією. Наприклад, від часів правління Петра І до 1917 р. дійсним уважали тільки той шлюб, який погоджувала й освячувала церква. У протилежному випадку дітей відносили до числа незаконнонароджених. Невдовзі колесо минувшини зупинилося ще в одній точці: за особливого розквіту радянських часів на обряд вінчання наклали табу. У другій половині ХХ століття згаданий звичай здійснювали не в суботу, а в будь-який інший день перед весіллям. Сьогодні ж існує традиція спочатку попросити благословення на щасливий шлюб у Господа, а відтак молода пара скріплює союз і перед державою.

Колись, років 40—50 тому, до РАЦСу приходили десь о 13.00—14.00. Музика супроводжувала від дому й до сільської ради, перед входом до якої із хлібом-сіллю на вишиваному рушникові пару чекала секретар названої установи, котра тимчасово перебирала на себе обов'язки старости. Після завершення офіційної частини до вітань долучалися всі охочі.

Продовжували святкування вдома в одного з наречених. Із давніх-давен застілля влаштовували в хаті, попередньо винісши меблі, аби було більше місця, пізніше — у шатрі. Гуляли до 22.00. Це була не комендантська година, а час, коли розпочинали ще один обряд — «шоровий» танець. Гості формували коло й по-одному ставили під рушник, який знаходився на спеціальному столі, гроші та інші подарунки, відтак кожен танцював із нареченою під музику зі словами:

Ой як тото паре,
Як нанашко⁴ танцює.
Ти, нанашку, не шкодуй,
А молодим подаруй.
Тобі тото не шкода,
А молодим — вигода.

І так співали чимало разів, змінюючи тільки звертання: до мамі, тата, родичів, друзів — усіх, хто кружляв із молодого. Наступний звичай — зняття весільної фати. Цю почесну місію виконував староста. Тричі робив знак хреста короною й відставляв її. Натомість нареченій зав'язував на голову хустку, перед тим тричі благословивши головний убір. Під час зазначеного обряду троїсті музики грали:

Вчора було літо, нись зима,
Вчора була дівка, нись жона.
Загалом уся церемонія не тривала довше, як до півночі. В.Гаринець пояснює: «Після 00:00

уже наставала неділя, церковне свято. Весілля мало завершитися разом із суботою. Однак гуляння починали ще в п'ятницю після обіду, коли збиралися колеги з установ, де працювали батьки молодої пари. Це були поважні гості, їх намагалися якомога краще почастувати, адже приходили з дорогими подарунками: посудом, грошима й навіть меблями. Веселилися до суботнього ранку. І музики весь час супроводжували забаву. Загалом усе, як і наступного дня. Хіба що наречена одягала весільну сукню один раз, тільки в суботу (коли збиралися рідні та друзі). У неділю продовжували святкування, щоправда, після вечірньої молитви в церкві. Приходили десь о 17.00, гуляли до 22.00, адже наступного дня всім потрібно було вранці прокидатися й йти на роботу⁵. Ось так завершувалося весілля... Готувалися за кілька місяців наперед, а довгоочікуваний день минав швидко. Залишалися теплі емоції, про які нагадували обручки. Іноді ці символи-прикраси передавали в спадок батьки, котрі довго прожили в шлюбі, хтось для виготовлення власної використовує каблучку людини, яка теж успішно одружилася, дехто віддає перевагу діамантовим виробам. І це не тільки вияв вишуканості, а й ознака постійності любові між чоловіком та дружиною.

У день весілля кожен сам собі режисер: обдумовує сценарій, розставляє акценти свята, розподіляє ролі, здійснює постановку. Не так важливо, що скажуть інші, головне, аби найкращі спогади залишилися в наречених. Традицій чимало, отже маємо з чого вибирати. І хтосна: вони насправді міф чи запорука успіху. Як би там не було, а звичай потрібно знати й бодай частково відроджувати та доповнювати. Погодьтеся, із ними будь-яке свято, зокрема одруження, цікавіше. До того ж буде що розповідати своїм дітям...

Таким чином, питання збереження традицій як складової ментальності нації постійно відкрите для роздумів і реальних кроків щодо його розв'язання. Воднораз приглядайтеся до своїх половинок. Обирайте за покликом серця! Хай кохання стане основою шлюбу, і як твердить французький вислів, буде єдиною хворобою, від якої видужати не хочеться, а на дні серця заплете дивну казку любов (за словами П.Тичини). Шукайте свій женьшеню, котрий рятуватиме від падінь. Не забувайте й про традиції, можливо, саме вони покажуть шлях до рослини, корінь якої має неабиякі лікувальні властивості...

Примітки:

Староста¹ — тамада.

Корона² — те саме, що й фата.

Молода³ — те саме, що наречена.

Нанашко⁴ — хресний батько.

P.S. Наведені весільні традиції записані на основі звичаїв, яких дотримувалися в селі Нижні Ворота Воловецького району в другій половині ХХ ст.

Мирослава ГАРАЗДІЙ,
«Погляд».

А що ви думаєте про одруження?

Виконуючи редакційне завдання «Погляду», я попросила декількох студентів відповісти на три запитання:

1. У якому віці найкраще одружуватись?
2. Яка оптимальна різниця у віковій повинна бути між нареченою й нареченим?
3. Ви за весілля з усталеними традиціями чи з якимись незвичиними, новими?

Ось якими виявилися відповіді:

Анастасія ШУТ, 1 курс, філологічний факультет:

1. На мою думку, не має конкретного віку, коли можна одружуватись. Кожна людина відчуває це серцем. Шлюб, кажуть, укладається на небесах.

2. Існує приказка: «Коханню кожен вік підвладний». Якщо люди кохають одне одного й вирішили одружитися, не важливо, скільки років нареченому або ж нареченій, адже почуття — на першому місці.

3. Я за традиційне весілля. Адже немає нічого прекраснішого, ніж наречена в білому платті та наречений у красивому чорному костюмі.

Шандор ПАЛ, 2 курс, факультет міжнародних відносин:

1. Уважаю, що найкраще одружуватися хлопцям у віці від 25 до 27, а дівчатам — у 22—23 роки. На мій погляд, тоді найміцніший шлюб.

2. На мою думку, різниця у віці між нареченим і нареченою повинна становити від 1 до 5 років. Якщо ж більше, можуть додатково виникати проблеми, адже в такому випадку значно частіше спостерігаються різні погляди на життя.

3. Звичайно, я за традиційне весілля. Адже весілля — не просто спосіб закріплення шлюбу, а й надзвичайно колоритний захід із великою кількістю людей, розвагами та проявом артистичних здібностей.

Андрій ШКРИБА, 1 курс, факультет суспільних наук:

1. Одруження — важливий крок у житті, тому не потрібно з ним поспішати. На мою думку, найкраще одружуватися в 28—30 років. Бо в такому віці люди вже чогось досягають, мають хорошу роботу, добре заробляють, можуть себе забезпечити.

2. Кажуть: «Коханню кожен вік підвладний». Не у віці питання: старий чи молодий, а в любові. Є вона — немає різниці у віковій.

3. Я за традиційне весілля.

Євгенія АКИМОВА, 1 курс, інженерно-технічний факультет:

1—2. Я вважаю, ідеальний вік для одруження — 22—23 роки. Тоді молодята вже стають відповідальними, можуть зробити певні самостійні вчинки. Але потрібно бути впевненим у своїх діях, адже одруження — рішучий і відповідальний крок.

3. Я — за традиційне українське весілля!

Ольга ГОНАК,

студентка відділення журналістики.

ДИПЛОМОВАНІ

Цьогоріч географічний факультет випустив 76 бакалаврів і 44 спеціалісти, 16 із яких — «червонодипломовані». Вручили документи про здобуття вищої освіти у фойє головного корпусу.

«Плакайте мову калинову, пам'ятайте, шануйте альма-матер, адже тут мінають найкращі роки», — почав із настанов декан Іван Калинич. Вітала дипломованих географів і згадувала своє навчання проректор із науково-педагогічної роботи Ми-

Омріяні документи — і у випускників геофаку

рослава Лендьял: «Добре пам'ятаю, як отримувала диплом, святкувала випускний вечір... Потім не розуміла, що робити, де працювати, де мої друзі... У такий момент кожен відчуває: здолав певну перепону, дійшов мети. Знайдіть себе, улаштуйтеся на роботу, не забувайте неповторний час студентства, викладачів, ніколи не зупиняйтеся. Успіхів у дорослому житті!» Гостем урочистої церемонії також став начальник відділу обласного управління лісового та мисливського господарства Ігор Орос.

Від колективу випускників

А.Чургович, А.Лакатош, М.Турянция дякували наставникам за підтримку, віру, досвід, бажали геофаку й вишу загалом процвітання, найкращих вихованців. Після вручення документів про вищу освіту зробили фото на згадку.

Нехай здобутий фах приносить моральне й матеріальне задоволення дипломованим учителям-географам, землевпорядникам, лісівникам, працівникам садово-паркового господарства!

Ольга БРАЙЛЯН,

«Погляд».

Фото: Медіацентр УжНУ

ОПИТУВАННЯ

Із чим у вас асоціюється період навчання в УжНУ?

Завдання навчального року в нашому виші навіть асоціювання серед студентів різних курсів і факультетів за темою: «Із чим у вас асоціюється період здобування фаху в УжНУ?» Завдяки цьому вдалося з'ясувати, за що ж саме спудей люблять свою альма-матер.

Юлія МЕДЮХ, Олександра КУЗАН,
бакалаври відділення журналістики.

Скільки б ти не жив, усе життя слід навчатися.

СЕНЕКА

Доба, яка об'єднала студентські серця на віки

Побуває думка, що студентські роки — найкращі в житті. Безумовно, це залежить від того, у якому оточенні перебувати, навчатись і, звичайно, розважатися. Занурившись у минуле, я довідалася, якими ж були 80-і роки в тоді ще молодому УжДУ, що ж згуртовувало юнаків і дівчат у міцну університетську родину та породило дружбу, яка й до нині є ниткою, котра зв'язує всіх колишніх однокурсників. Відвертими спогадами щиро поділилася випускниця філологічного факультету 1983 року **Наталія КАСИНЕЦЬ**.

Приїхавши на Закарпаття з рідного Стрия, Наталія вступила на російське відділення філологічного факультету. Одразу ж поселилася в гуртожиток № 4, де знайшла друзів на все життя.

ЗАХОДИ

У 80-их роках студентська молодь відзначалася активністю, тому долучалася до різних заходів в університеті, а коли перебувала в домашній обстановці гуртожитку, то організовувала вже окремі свята — для себе. Студкомітет часто влаштовував поїздки: юнаки й дівчата подорожували до скал Довбуша на Івано-Франківщину, до центру Європи на Равіщину. «Навчання в радянську добу мало свої переваги, адже ми стикалися з можливістю мандрувати багатьма республіками. Іздили, навіть маючи в кишені тільки 20 карбованців, хоч стипендія була тоді 40. Студентами побували в Казахстані, Латвії, Узбекистані, Грузії», — розповідає пані Наталія. Крім таких подорожей, студактив організовував різноманітні акції та вечори в університеті.

ХТО КУДИ, А МИ — НА ПРАКТИКУ

За радянських часів приділяли значну увагу вихованню молоді, прищеплюючи любов до праці. Скажімо, юнаки й дівчата їздили на колгоспні поля, де допомагали підшефному господарству збирати врожай. «Щось подібне до такої практики було й за кордоном, коли наших студентів направляли за обміном до сусідніх країн. Тоді це називалося інтернаціональним спіл-

Суботник на вулиці Радянській (нині Собранецька). 1981 р.

куванням за допомогою фізичної роботи. У рамках міжнародного обміну після четвертого курсу я з друзями працювала в Угорщині (збирали персики). Згодом тамтешня молодь приїжджала до нас, і ми рвали помідори в колгоспі села Давидково Мукачівського району», — згадує Наталія Йосипівна.

СТУДЕНТСЬКІ БУДНІ В ГУРТОЖИТКУ

Поміж навчанням юнаки й дівчата активно й із користю організовували дозвілля. Так, у 80-их в університеті працював інтерклуб «Мир». Завдяки його діяльності мали цікаві акції, пізнавальні поїздки до ВНЗ різних міст України, а також інших республік СРСР. Учасниками утворення були студенти з різних факультетів. Очолював його тоді Володимир Приходько, а згодом — Володимир Суран. «Я ходила в цей клуб зі своєю університетською компанією. Там листувалися зі студентами інших вишів Радянського Союзу, спілкувалися, улаштовували дискотеки, мандрували», — згадує пані Наталія.

В УжДУ щороку, коли цвіли сакури, ми долучалися до студентського фестивалю інтернаціональної дружби, куди з'їжджалася молодь із багатьох навчальних закладів республіки й Союзу. Під час таких заходів придумували цікаві конкурси: на кращий політичний плакат (їх готували заздалегідь), на кращу студентську патріотичну пісню... Оскільки на той час університет не мав власної актові зали, то зустрічалися в читальній залі гуртожитку, у їдальні, на поверхах чи в холі. Відтак учасники розходилися дружними компаніями гуляти весняним Ужгородом, відпочивали

на природі чи в студентському барі. Звідусіль лунали веселі пісні. Після фестивалів дружба не припинялася, а продовжувалася в листуванні. Так домовлялися про нові зустрічі, завдяки яким Н.Касинець тоді знайшла друзів із Тернополя, котрі згодом гуляли на її весіллі.

СТУДЕНТСЬКА КУХНЯ

Жила Наталія Йосипівна разом із подругами в блоці № 163. Ця

компанія називала себе «Товариство «ОЛЕНЕМЮРЕ» (за першими літерами імен подруг). Дівчата були знаними в гуртожитку й на факультеті загалом, адже всі добре навчалися, вели активне студентське життя, відвідували вищезазначений інтерклуб. Цікавим був побут юнок: семеро з них проживали в гуртожитському двомісному блоці, а двоє були ужгородками. Це не заважало дружити. Спільно красуні святкували дні народження, День студента, Новий рік. Частування готували у великих каструлях, адже, як-не-як, збиралися дев'ять осіб. Коли приїжджали з дому, то кожна привозила якусь свою фірмову страву: вареники зі Стрия, «пасулю підбивану» з Виноградівщини, голубці з Мукачева, журавлине варення з Петербурга. Гарним способом заготівлі «бараболі» на зиму була шефська допомога колгоспу зі збору врожаю, а водночас і голодним студентам. «Після таких поїздок у гуртожитку ввечері завжди влаштовували свято: у кілька заходів смажили картоплю, бо на її аромат збиралися голодні хлопці з усього поверху. Ми розробили з дівчатами «стратегічну» систему: одні чистили «бульбу», інші смажили, ще інші мили пательню, а четверті їли, і так за колом», — усміхається, згадуючи, Наталія Йосипівна.

Також подруги любили чаювати. Кожен мав власну посудину. Зазвичай, це були якісь кухлі з-під пива, «позичені» в якомусь барі, прості горнятка чи звичайні банки з-під майонезу.

Траплялося й таке, коли вже ось-ось мала з'явитися стипендія (а надходила вона завжди вчасно), їсти було нічого, то компанія «скидалася», усі дружно йшли до гастроному «Веселка» й купували кілька в томаті. А ось коли отримували стипендію, то дозволяли собі й у ресторан сходити. Улюбленим закладом дівчат вважали «Едельвейс» (усі чотири поверхи — коли на який вистачало грошей).

ЗАМІСТЬ ЕПІЛОГУ

Як бачимо, студентство 80-их років ХХ століття мало свою родину. Наш час полонив науково-технічний прогрес у вигляді сучасних гаджетів, телефонів та «світової павутини», а тоді все виглядало простішим, однак зі справжньою людською дружбаю, емоціями та несамопитим бажанням весело прожити молоді роки. Нам би хоч на мить зануритися в атмосферу студентської сієсти наших батьків...

Ярміла ГАРМАСІЙ,

випускниця відділення журналістики.

Дискотека на другому поверсі гуртожитку № 4. 1983 р.

НАВЧАННЯ

Про ЗНО в більшості говорять серйозно, іноді навіть із деяким острахом, адже воно визначає майбутнє абітурієнта. Однак трапляються й смішні висловлювання. Пропоную поринути у вир юних дотепників. Ідеться дійсно про перли....

Книга — безцінне кладовище знань!

У романі «Маруся Чурай» Остап Вишня отравила свого коханого.

Ліна Костенко ніколи не тримала язик за зубами.

У романі «Хіба ревуть воли, як ясла повні» зображено відношення гуцулів до домашніх тварин.

Прагнучи до нових знань, Матильда не розуміла батьків, що були сповнені інтелектуальної деградації.

Своє дитинство Т.Шевченко прожив у злиднях, у недоїдках.

Якщо ми не будемо читати, то будемо обротно мавпами. Шевчен-

УЖНУ У ФАКТАХ

Завдяки спільній роботі археологів УжНУ та археологів-палеолітиків Музею природи АН України поблизу селища Королево (Виноградівський район) була відкрита стоянка первісної людини, що оцінюється як пам'ятка європейського значення.

РІВЕНЬ ДОВІРИ

Соціологи УжНУ співпрацюють із поліцією

Студенти кафедри соціології та соціальної роботи факультету суспільних наук Анастасія Гребенюк, Уляна Савчак, Андрій Фуцур і Віктор Гребенюк під керівництвом старшого викладача Дмитра Афанасьєва здійснили анкетування 970-ти закарпатців, аби з'ясувати рівень довіри до реформованої поліції.

Результати оприлюднили на спільній конференції з працівниками правоохоронних органів: т. в. о. начальника ГУНП у Закарпатській області Степаном Довгуньом та начальником Управління патрульної поліції Ужгорода й

ФАБРИКА ІДЕЙ

У студентів літо зовсім не таке, як у школярів, адже ця пора року значною мірою пов'язана з навчанням, сесією, практикою. І коли здобувачі фаху поставлять над ними остаточну крапку, розрахуються зі своїми університетськими «боргами», залишається трохи часу на омріяний відпочинок.

Як же його провести? Ось декілька ідей, котрі урізноманітнять ваші канікули й залишатимуться актуальними для кінця липня та серпня:

1. **Хобі.** Літо — чи не найкращий час для того, аби спробувати щось нове. Нехай це буде колекціонування дрібничок, малювання, генд-мейд або фотозйомка — приділяйте час чомусь корисному та цікавому.

2. **Створіть сезонний альбом.** Протягом спекотної пори накопичуйтеся безліч фото. І це

Кращі перли українських дотепників на ЗНО...

ко любив школу, але вчителі його не любили, тому він і намагався багато чого навчитись в кущах.

Ця жінка без минулого, але з добрим майбутнім пішла на той світ.

(«Наймичка» Т.Шевченка)

Коли Шевченка посадили за ґрати, йому було 27 років, а коли він одсидів і вишов на волю, він став старим і його навіть дружина на впізнала.

«Катерина» Шевченка був присвячений жертвам голодомору.

Попри всі негаразди, Леся Українка боролася з життя і перемогла його.

Лукаш, який дуже кохав Мавку, побачивши її в поганому образі, кинув її.

Це лісне створіння хотіло відчувати на собі справжнє кохання.

Леся Українка затронула мене

не тільки як поет, а й як жінка.

Через нещасливе кохання Мавка покинула свою домовину.

І в наш час дорослим і малим потрібно стремитися до таких соратників, як: Ярослав М., Володимир В., у них не було комп'ютерів, вони писали книги на спеціальних паперах, обгорнених в медвежі шкури.

Перші книги, коли їх створювали, їх знімали на відеокамери.

Президент присягаючи перед усією країною, не буде ж тримати руку, наприклад, на планшеті.

Коли, наприклад, читати книгу, то в мозок поступає кров і людина може стати приємним співрозмовником.

У нас хороша квартира, у батьків хороша робота з хорошою зарплатнею... а у мене хороший атестат. І все це у нас завдяки розуму, що дали нам книжки.

МАГІЯ ЧИСЕЛ

Поставте руки на стіл і простягніть пальці. Хай кожен із них за порядком означає відповідне число: перший ліворуч — один, другий за ним — 2, третій — 3 і так далі до десятого.

Тепер помножте будь-яке з перших десяти чисел на дев'ять. Зокрема, не рухаючи рук зі стола, припідніміть угору палець, котрий означає множник. Тоді інші пальці, розташовані ліворуч від піднятого, дадуть у сумі число десятків, а пальці праворуч — число одиниць. Приклад: 7х9. Ставите руки на стіл і піднімаєте сьомий палець (ліворуч нього лежать шість пальців, а праворуч — три). Отже, 7х9=63.

Як із користю провести літо?

хороший привід для того, аби створити альбом літніх спогадів, які залишаться в серці назавжди. Доречно притому вкласти у нього частинки літа — маленькі мушлі, гербарій або листівки з подорожей.

3. **Улаштуйте ніч кіно в наметі.** Ця ідея здається трохи дивною на перший погляд. Та якщо спробувати — може навіть зародитися традиція. Адже подивитися з друзями фільми в такий спосіб означає надовго закарбувати в пам'яті щось особливе.

4. **Навчіться танцювати.** Завдяки цьому життя стане позитивним і більш змістовним. Хто сказав, що танцювати можна лише на дискотеках, весіллях та балах? Танцюйте всюди й завжди! Хочете бути у формі? Танцюйте! Хочете покращити настрій? Танцюйте! Хочете зробити день незабутнім — танцюйте! Увімкніть улюблену запальну музику й почніть імпровізувати — саме в цьому секрет успішного танцю: коли він лине від душі.

5. **Знайдіть нових друзів.** Знайомства ніколи не завадять, а іноді можуть стати й у пригоді. Тож годі «ламатися» — напишіть незнайомій людині в соцмережах або ж організуйте знайомство в реальному житті!

6. **Улаштуйте вечірку.** Це завжди весело. Головне — підготуватися до неї й ретельно все спланувати. І навіть коли йдеться про банальні домашні посиденьки з друзями, усе одно матимете хороший настрій.

7. **Вивчайте мови.** Хоч сама ідея для літа здається божевільною, це не повинно зупиняти. Принаймні спробуйте вивчити абетку й елементарні фрази англійською, німецькою, італійською тощо — це точно знадобиться.

8. **Опануйте новий музичний інструмент.** Саме ваші навички гри на гітарі чи акордеоні можуть урятувати ситуацію, коли компанія сидить навколо багаття й нудьгує. Це також послугує стимулом вивчити нові пісні й навіть улаштувати конкурс талантів серед друзів!

Книга вчить, як на світі ходять.

Від читання ще ніхто не вмер.

А якщо не буде книжок, от куда появиться розум?

Ще багато люди читають у вільний час. Чому я так вважаю? А тому що на вулицях нашого міста ходять більше інтелегентні люди, ніж дурні.

Щоб читати книжку, треба міцно сісти.

У книжці немає магнітних буревіїв і хакерських програм.

Книги завжди були і будуть безкоштовні, а за інтернет треба сплачувати гроші.

Як можна промінати книгу, її мохнаті сторінки, її специфічний запах на якусь жилізяку!

За матеріалами chytoto.com підготувала Мирослава ГАРАЗДІЙ,

«Погляд».

Порухом пальця

Це дивне механічне множення стане зрозумілішим, якщо уявити стовпчик таблиці множення з дев'яти перших десяти послідовних чисел.

1х9=09	6х9=54
2х9=18	7х9=63
3х9=27	8х9=72
4х9=36	9х9=81
5х9=45	10х9=90

Тут цифри десятків ідуть послідовно, збільшуючись на одиницю, а цифри одиниць, навпаки, зменшуються на одиницю. Сума ж цифр усіх одиниць і десятків дорівнює дев'яти. Простим підняттям відповідного пальця це відзначаємо й множимо. Людська рука є однією з перших обчислювальних машин!

Джерело: «П'ять хвилин на роздуми».

Кращим студентським матеріалом

«Погляду» в № 6 (187) визнано:

зарисовку про поета Івана ТЕРЗУ Олеси МАТІЙ, студентки 3 курсу відділення журналістики.

Найрейтинговішим за кількістю переглядів у «Фейсбуку» є публікація «Година ефективної праці навіть більше ніж день пояснень» Остапа ПОПОВИЧА, студента 1 курсу відділення журналістики.

Вітаємо авторів!

ЖАРТ-АФОРИЗМИ

Скільки живу, не можу зрозуміти двох речей: звідки пил береться й куди гроші зникають.

Що прокурору хабар — адвокату гонорар!

Людам не потрібно, щоб було правильно. Людам потрібно, щоб було добре...

Де совок — там і сміття.
Джерело: megasite.in.ua

Чоловік:
— Здається, донька успадкувала від мене розум і кмітливість.
Дружина:
— Я також так думаю: мої розум і кмітливість все ще при мені.

До іспитів рахують дні, після сесії — стипендію, а потім — ще й студентів!

Іспити — єдина можливість знати хоч би щось кілька днів.

Стипендія необхідна, але недостатня.

ДО УВАГИ ЧИТАЧІВ!
Читайте «Погляд» на сайті Ужгородського національного університету за покликанням <http://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/university-poglyad/issues>
А з кращими матеріалами номера ознайомлюйтеся на сторінці «Погляду» в соціальній мережі Facebook <https://www.facebook.com/uzhnu.poglyad>

ПОГЛЯД

Орган вченої ради Ужгородського національного університету.

Замовлення № ???.
Ціна — безкоштовно.

Виходить щомісяця.
Номер підписано до друку: 27.07.16.

Засновник і видавець — Ужгородський національний університет.
88003 м. Ужгород, вул. Підгірна, 46.
Номер надруковано у видавництві «А-прінт», 46010 м. Тернопіль, вул. Текстильна, 28.
тел.: (352) 52-27-37, 0673501794.
Наклад 1000 примірників. Формат А 3, 2 ум. друк. арк.

Адреса редакції: 88016, м. Ужгород, вул. Університетська, 14.
Пошта скринька: poglyad@uzhnu.edu.ua
Тел.: 0934314562.

Реєстраційне свідоцтво ЗТ № 449/41 від 7.02.2008.

Головний редактор: В.Ю.ТАРАСЮК.

Верстальник: О.М.БРАЙЛЯН.
Кореспондент: М.Б.ГАРАЗДІЙ.